

Sygn. akt III AUa 447/21

ODPIS

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Marcin Graczyk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2021 r. w Warszawie na
posiedzeniu niejawnym

sprawy [REDAKTOWANO]

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa
Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie

o wysokość emerytury

na skutek apelacji [REDAKTOWANO]

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 13 stycznia 2021 r.

sygn. akt XIV U 536/20

zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Dyrektora Zakładu
Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w
Warszawie z 5 grudnia 2019 r. znak KRW 7132477/CS w ten sposób, że przy
ustaleniu podstawy wymiaru emerytury [REDAKTOWANO] nakazuje
uwzględnienie waloryzacji emerytur i rent inwalidzkich w okresie między
zwolnieniem ze służby a ustaleniem prawa do emerytury oraz uwzględnienie za
okres urlopu wychowawczego uposażenia należnego na stanowisku zajmowanym
bezpośrednio przed urlopem wychowawczym.

Sędzia Marcin Graczyk

Na oryginalne właściwe podpisy
Za zgodność
STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY
Monika Baranowska

1947

1947

1947

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 grudnia 2019 r., nr KRW 71324777/CS, Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ustalił ponownie [REDAKCYJA] prawo do emerytury od 1 stycznia 2020 r., tj. od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym wydano niniejszą decyzję w związku ze zmianą zaświadczenia o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych z kolejnych 10 lat kalendarzowych z 13 listopada 2019 r. sporządzonego przez IAS we Wrocławiu. Wysokość emerytury została wyliczona na kwotę [REDAKCYJA] zł brutto, a podstawę wymiaru świadczenia stanowiła kwota [REDAKCYJA].

Odwołanie od powyższej decyzji złożył [REDAKCYJA] karząc ją w całości, wnosząc o ponowne ustalenie wysokości świadczenia bez uwzględnienia zmniejszenia wysokości uposażenia w związku z przebywaniem na urlopie wychowawczym oraz z uwzględnieniem waloryzacji za lata 2018 i 2019.

W odpowiedzi na odwołanie Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organ podniósł, że przedmiotowa decyzja została wydana w związku z treścią zaświadczenia o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych wystawionego przez Dyrektora IAS we Wrocławiu 13 listopada 2019 r. W treści tego zaświadczenia wskazano, że w okresie wychowawczym od 30 września 2005 r. do 29 września 2008 r. kwota wypłaconego uposażenia za czas urlopu wychowawczego wynosi 0 zł. Ponadto waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację. Zgodnie z brzmieniem art. 42 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, świadczenia pieniężne wypłaca się od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym złożono wniosek, o którym mowa w art. 32 ust. 3, lub w którym wydano decyzję z urzędu. Skoro zatem wniosek o przyznanie prawa wpłynął do organu we wrześniu 2019 r. pozwany nie ma prawnej możliwości uwzględnienia w wysokości świadczenia waloryzacja, które miały miejsce przed datą złożenia wniosku.

Wyrokiem z 13 stycznia 2021 r., sygn. akt XIV U 536/20, Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że odwołująca się [REDAKTOWANO] r.) była funkcjonariuszem Służby Celnej od 15 września 1999 r. do 28 lutego 2017 r., a następnie od 1 marca 2017 r. funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej. Odwołująca się 31 maja 2017 r. została zwolniona ze służby stałej.

25 września 2019 r. odwołująca się złożyła wniosek o przyznanie jej emerytury.

Decyzją z 25 listopada 2019 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ustalił odwołującej się prawo do emerytury od 1 września 2019 r., tj. od miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek. Wysokość emerytury została wyliczona na kwotę 1.967,87 zł, a podstawę wymiaru świadczenia stanowiła kwota 5.469,66 zł.

13 listopada 2019 r. Dyrektor Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu nadesłał zaświadczenie o przebiegu służby dla celów emerytalnych i rentowych oraz zaświadczenie o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych z kolejnych 10 lat kalendarzowych zmienione w zakresie danych dotyczących urlopu wychowawczego w okresie od 30 września 2005 r. do 29 września 2008 r. W okresie od 30 września 2005 r. do 29 września 2008 r. odwołująca się przebywała na urlopie wychowawczym, za które przysługiwało jej uposażenie zerowe.

Zaskarżoną decyzją z 5 grudnia 2019 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ustalił ponownie odwołującej się prawo do emerytury od 1 stycznia 2020 r., tj. od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym wydano niniejszą decyzję w związku ze zmianą zaświadczenia o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych z kolejnych 10 lat kalendarzowych z 13 listopada 2019 r. sporządzonego przez IAS we Wrocławiu. Wysokość emerytury została wyliczona na kwotę 1.615,02 zł, a podstawę wymiaru świadczenia stanowiła kwota 4.588,45 zł.

Powyższy, niesporny między stronami stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, w tym w aktach emerytalnych. Treść i autentyczność tych dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu, jak również nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Z uwagi na zaistniały spór natury prawnej Sąd

uznał, że zgromadzony materiał dowodowy jest wystarczający do merytorycznego rozpoznania sprawy. Przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne, gdyż z okoliczności prawnych i faktycznych nie wynika okoliczność uzasadniająca jej przeprowadzenie, w szczególności o podjęcie takiej czynności odwołująca nie wносиła w myśl art. 1481 § 3 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Istotę sporu stanowiło ustalenie, czy przy wyliczeniu wysokości podstawy wymiaru emerytury dla odwołującej się organ emerytalny był zobligowany uwzględnić waloryzacje emerytury przypadające w okresie między zwolnieniem odwołującej się ze służby, a przyznaniem jej prawa do emerytury, jak również czy za okres przebywania na urlopie wychowawczym, organ emerytalny powinien przyjąć kwoty pełnego uposażenia. Odwołująca się kwestionowała bowiem decyzję z 5 grudnia 2019 r. o ustaleniu prawa do emerytury i ustaleniu jej wysokości w zakresie, w jakim w decyzji tej nie dokonano podwyższenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego wskaźnikami waloryzacji przypadających za lata 2018 i 2019 oraz w zakresie, w jakim za okres urlopu wychowawczego przypadającego w przedziale 10 lat branych pod uwagę przy ustaleniu podstawy wymiaru emerytury, przyjęto uposażenie na poziomie zerowym.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii związanych z waloryzacją podstawy świadczenia, wskazać należy, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 288 ze zm.; do 13 kwietnia 2020 r. noszącej tytuł: „o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin”) podstawę wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej stanowiło uposażenie należne

funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku, z zastrzeżeniem ust. 2-4 i art. 33b.

Kwestię podstawy wymiaru emerytury funkcjonariuszy Służby Celnej i funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej reguluje natomiast art. 5 ust. 1a ustawy, który w dacie zaskarżonej decyzji przewidywał, że podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Służby Celnej lub funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej stanowi średnie uposażenie należne funkcjonariuszowi przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez funkcjonariusza. Przepis ten nie został wyposażony w zastrzeżenie (w przeciwieństwie do art. 5 ust. 1) odnoszące się do art. 5 ust. 2-4, stwierdzając jedynie, że w przypadku obliczania podstawy wymiaru emerytury funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej art. 18f ust. 2-5 ustawy zaopatrzeniowej należy stosować odpowiednio.

Również zasady ustalania wysokości zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej uregulowane zostały osobno, tj. w art. 15d ustawy zaopatrzeniowej. Wynika z niego, iż emerytura dla funkcjonariuszy, o których mowa w art. 12 ust. 2-3 ustawy zaopatrzeniowej, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po 14 września 1999 r., wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby i wzrasta na zasadach określonych w art. 15a tej ustawy. Przepisu tego nie stosuje się do funkcjonariuszy Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej, jeżeli przed 2 stycznia 1999 r.: pełnili służbę w Policji, Urzędzie Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej; pełnili zawodową służbę wojskową; pełnili służbę lub byli zatrudnieni w jednostkach, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1-1c lub 3-4 ustawy zaopatrzeniowej. Powyższe reguły ustalania świadczeń dotyczą również funkcjonariuszy Służby Celnej, których stosunek pracy został przekształcony w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub art. 99 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (art. 15d ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej).

Analizując powyższe przepisy stwierdzić należy, że ustawodawca decydując się na wprowadzenie 1 stycznia 2018 r. w ustawie zaopatrzeniowej regulacji

obejmujących również funkcjonariuszy Służby Celnej lub funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, uczynił to jednak na nieco odmiennych zasadach.

W konsekwencji pewne odmienności dotyczą obliczania wysokości świadczenia tej grupy funkcjonariuszy. Z dyspozycji art. 5 ust. 1a ustawy zaopatrzeniowej, dotyczącego wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego funkcjonariusza Służby Celnej lub funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej wynika bowiem, że obliczenie to następuje na nieco innych zasadach niż w odniesieniu do funkcjonariuszy pozostałych służb mundurowych. W konsekwencji, w przeciwieństwie do regulacji przewidzianej w art. 5 ust. 1 ustawy, w art. 5 ust. 1a brak jest odniesienia dotyczącego obowiązku stosowania art. 5 ust. 3, zgodnie z którym jeżeli w okresie między zwolnieniem ze służby funkcjonariusza a ustaleniem prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej przypadały waloryzacje emerytur i rent inwalidzkich, podstawę wymiaru tych świadczeń podwyższa się wskaźnikami wszystkich kolejnych waloryzacji przypadających w tym okresie.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że w odniesieniu do funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej wyłączona została możliwość uwzględnienia waloryzacji przypadających w okresie między zwolnieniem funkcjonariusza ze służby a ustaleniem prawa do emerytury.

Argumentu za zastosowaniem obowiązku waloryzacji wobec funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej nie może stanowić definicja funkcjonariusza, zawarta w art. 1 ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, zgodnie z którym funkcjonariuszom Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej, zwanym dalej „funkcjonariuszami”, zwolnionym ze służby, przysługuje z budżetu państwa, na zasadach określonych w ustawie, zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat lub w razie całkowitej niezdolności do służby, a członkom ich rodzin – w razie śmierci żywiciela. Zgodnie z ustępem 2 tego przepisu zaopatrzenie emerytalne, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również funkcjonariuszom Służby Celnej, którzy zostali mianowani do Służby Celnej po 14 września 1999 r. lub których stosunek

pracy został przekształcony w stosunek służbowy na podstawie art. 22b ustawy z 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. poz. 1641, ze zm.) lub art. 99 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799 i 1948).

Ustawa co prawda w art. 1 ust. 1 wymienia enumeratywnie funkcjonariuszy poszczególnych służb, definiując ich ogólnie jako „funkcjonariuszy”, to jednak z punktu widzenia art. 5 ust. 1-3 ustawy zaopatrzeniowej nie ma to znaczenia. W art. 5 ust. 1 cytowanego przepisu wskazana jest bowiem zasada dotycząca wszystkich funkcjonariuszy, jednakże na zasadzie wyjątku odrębnie została uregulowana kwestia funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej, co do których – jak już wskazano, nie ma zastosowania art. 5 ust. 2-4.

W tym stanie rzeczy nie zasługiwał na uwzględnienie podniesiony w odwołaniu zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 5 ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej.

Podobnie za bezzasadny należy uznać drugi zarzut odwołującej się, koncentrujący się na naruszeniu art. 5 ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej.

Zgodnie z powyższym przepisem w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2019 r. przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej nie uwzględnia się zmniejszenia wysokości uposażenia, o którym mowa w ust. 1 i 1a, w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim, urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie rodzicielskim oraz urlopie wychowawczym.

Dyspozycja art. 214 ustawy z 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 768) stanowi, że do funkcjonariusza stosuje się przepisy ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, dotyczące uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, chyba że przepisy ustawy są korzystniejsze. Ponieważ ustawa nie zawiera w tym zakresie właściwych regulacji, przepis ten odwołuje się do rozdziału 8 Kodeksu pracy, dotyczącego uprawnień związanych z rodzicielstwem, określonych w art. 1751 – 1891 k.p. Uprawnienia te obejmują m.in. urlop wychowawczy uregulowany w art. 186 – 1868 k.p.

Co do zasady urlop wychowawczy jest celową bezpłatną przerwą w świadczeniu pracy (pełnieniu służby), w związku z czym poza wyjątkami wskazanymi w art. 29 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz.

645) ubezpieczona przebywająca na urlopie wychowawczym nie otrzymuje zasiłku macierzyńskiego ani wynagrodzenia za okres przebywania na urlopie wychowawczym. Analogicznie w czasie urlopu wychowawczego funkcjonariusz Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej otrzymuje uposażenie zerowe.

Zdaniem Sądu uposażenie zerowe nie należy utożsamiać ze zmniejszeniem wysokości uposażenia w rozumieniu art. 5 ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej, które to występuje wyjątkowo w przypadku, gdy funkcjonariuszowi w okresie przebywania na urlopie wychowawczym przysługuje uposażenie z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego na zasadzie wynikającej z art. 230 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej w zw. z art. 29 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Taki przypadek w niniejszej sprawie nie występuje.

W konsekwencji nie można zgodzić się z odwołującą się, że wspomniane w art. 5 ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej zmniejszenie wysokości uposażenia należy odnosić również do przypadku, w którym uposażenie nie było funkcjonariuszowi należne w całości gdy przysługiwało mu uposażenie zerowe.

Niezależnie od powyższego należy mieć na względzie, że organ emerytalny jest związany zaświadczeniem o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych wydanym przez Izbę Administracji Skarbowej we Wrocławiu.

Konieczność udokumentowania wysokości uposażenia w formie zaświadczenia, stanowiącego środek dowodowy w postępowaniu przed organami emerytalnymi, przewidziana została bowiem w treści § 14 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 grudnia 2018 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Celno-Skarbowej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2018 r. poz. 2373). Zgodnie z tym przepisem środkiem dowodowym potwierdzającym wysokość uposażenia dla celów emerytalnych, o którym mowa w art. 5 ust. 1a lub art. 18f ustawy zaopatrzeniowej, jest zaświadczenie o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych z kolejnych 10 lat kalendarzowych

wystawione przez organy Krajowej Administracji Skarbowej, właściwe ze względu na ostatnie miejsce pełnienia służby przez funkcjonariusza. Zaświadczenie to wydaje właściwy organ Krajowej Administracji Skarbowej z urzędu (§ 14 ust. 2 rozporządzenia), a organ emerytalny nie jest uprawniony do weryfikacji przyznanych funkcjonariuszowi składników uposażenia i w zależności od poczynionych ustaleń dokonywania wymiaru świadczenia emerytalnego według własnego uznania. W konsekwencji organ emerytalny jest zobligowany uwzględnić zawarte w zaświadczeniu z 13 listopada 2019 r. informacje o kwotach uposażenia, w tym o uposażeniu zerowym za okres przebywania na urlopie wychowawczym.

Apelację od powyższego wyroku złożyła odwołująca się, zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu:

- 1) obrażę przepisu art. 5 ust. 1a i ust. 4 w zw. z art. 12 ust. 2 i art. 18c ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin poprzez błędne uznanie, że zaskarżona decyzja Dyrektora ZER, traktująca okresy urlopu wychowawczego jako okresy z wypłatą na poziomie 0 zł, jest prawidłowa, sytuacji gdy tak nie jest i w ten sposób zaniżono należne odwołującej się świadczenie emerytalne;
- 2) błędą oceny dowodów zebranych w sprawie (w tym zwłaszcza dokumentu: zaświadczenie o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych z kolejnych 10 lat kalendarzowych) jednoczesnego zastosowania przez sąd aktu prawnego niższego rzędu (rozporządzenia Ministra MSWiA z 7 grudnia 2018 r.) ponad ustawę o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji poprzez fakt, iż Sąd przyjął iż skoro zaświadczenie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Wrocławiu w zakresie wysokości dochodów odwołującej się na urlopie wychowawczym wskazuje kwotę 0 zł, to Dyrektor ZER prawidłowo obliczył wysokość emerytury, w sytuacji gdy Dyrektora ZER obowiązywała ustawa art. 5 ust. 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji wprost stanowi, iż przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej nie

uwzględnia się zmniejszenia wysokości uposażenia o którym mowa w ust. 1 i 1a, w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim, urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie rodzicielskim oraz urlopie wychowawczym;

- 3) naruszenie zasady równości wyrażonej w Konstytucji RP (art. 32 ust.1), jak też w dyrektywie nr 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy poprzez uznanie, że odwołującej się – jako funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej – można liczyć okres wychowawczy jako okres zarobków „0 zł”, podczas gdy ze służb mundurowych przykładowo funkcjonariuszkom Policji nie liczy się okresu wychowawczego jako okresu zarobków „0 zł” do celów emerytalnych, tak samo jak nie liczy się tego okresu w ten sposób do osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę;
  - 4) obrazę przepisu art. 1 ust. 1 i 2 w zw. z art. 5 ust. 1, 1a i 3 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin poprzez brak uwzględnienia odwołania i brak zasądzenia waloryzacji świadczenia emerytalnego (emerytury), pomimo iż jej zastosowanie jest ustawowo i obligatoryjnie przewidziane w takich przypadkach.
- W oparciu o te zarzuty odwołująca się wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie jej odwołania w całości i nakazanie Dyrektorowi ZER ponownego przeliczenia wysokości jej emerytury (uwzględniającej tak urlop wychowawczy, jak i waloryzację).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja okazała się zasadna skutkując zmianą zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego.

Stosownie do art. 382 k.p.c., Sąd Apelacyjny, jako Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Powyższe jest wyrazem przyjęcia przez ustawodawcę systemu apelacji pełnej, w której sąd drugiej instancji jest sądem merytorycznie rozpoznającym sprawę. Dokonuje własnych ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia i dokonuje oceny materiału dowodowego zebranego w postępowaniu sądowym w obu instancjach. Przyjęte jest, że sąd drugiej instancji może przyjąć ustalenia za własne lub zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji nawet bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 maja 2020 r., I CSK 637/19, Legalis).

Należy wskazać, że zgodnie z art. 473 § 1 k.p.c. w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się żadnych ograniczeń dowodowych, co oznacza, że każdy fakt może być dowodzony za pomocą wszelkich środków, których dopuszczenie sąd rozpoznający sprawę uzna za celowe, albowiem po wniesieniu odwołania nie mają zastosowania ograniczenia dowodowe, którymi związany jest organ rentowy.

Zgodnie z § 14 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 grudnia 2018 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Celno-Skarbowej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2018 r. poz. 2373), środkiem dowodowym potwierdzającym wysokość uposażenia dla celów emerytalnych, o którym mowa w art. 5 ust. 1a lub art. 18f ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 723;

dalej jako: „ustawa zaopatrzeniowa”), jest zaświadczenie o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych z kolejnych 10 lat kalendarzowych wystawione przez organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej lub Krajowej Administracji Skarbowej, właściwe ze względu na ostatnie miejsce pełnienia służby przez funkcjonariusza.

Należy jednak mieć na uwadze to, że w postępowaniu przed sądem powszechnym zaświadczenie to podlega ocenie jak każdy dowód w sprawie cywilnej. Z powyższego wynika, że Sąd pierwszej instancji nie był związany treścią zaświadczenia Izby Administracji Skarbowej we Wrocławiu z 13 listopada 2019 r. i rozpoznając przedmiotową sprawę winien był w pierwszej kolejności zastosować przepis art. 5 ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej.

Wobec tego Sąd Apelacyjny za uzasadniony uznał zarzut apelacji dotyczący błędnego przyjęcia przez Sąd pierwszej instancji, że nie podlega weryfikacji zaświadczenie o uposażeniu i nagrodzie rocznej dla celów emerytalnych stanowiące podstawę do ustalenia wysokości emerytury odwołującej się i w konsekwencji zastosowanie przez Sąd pierwszej instancji aktu prawnego niższego rzędu (rozporządzenia Ministra MSWiA z 7 grudnia 2018 r.) ponad ustawę zaopatrzeniową.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny za uzasadniony uznał również zarzut odwołującej się co do wadliwej wykładni dokonanej przez Sąd pierwszej instancji art. 5 ust. 1a i ust. 4 w zw. z art. 12 ust. 2 i art. 18c ustawy zaopatrzeniowej polegającej na uznaniu, że prawidłowa jest zaskarżona decyzja organu rentowego w której przyjęto, że za okres od 30 września 2005 r. do 29 września 2008 r., podczas którego odwołująca się korzystała z urlopu wychowawczego, należnym jej uposażeniem jest uposażenie zerowe, co skutkowało zaniżeniem odwołującej się świadczenia emerytalnego.

Prawidłowa wykładnia art. 5 ust. 1a i ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej prowadzi do wniosku, że za okres od 30 września 2005 r. do 29 września 2008 r. należało przyjąć do obliczenia wysokości emerytury odwołującej się kwotę uposażenia jaką otrzymywała przed urlopem wychowawczym.

Stosownie do art. 5 ust. 1a ww. ustawy zaopatrzeniowej, podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej stanowi średnie uposażenie lub wynagrodzenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza. Przepisy art. 18f ust. 2, 3 i 5 stosuje się odpowiednio. Zgodnie z ust. 4 przytoczonego przepisu, przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej nie uwzględnia się zmniejszenia wysokości uposażenia, o którym mowa w ust. 1 i 1a, w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim, urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie rodzicielskim oraz urlopie wychowawczym.

Za uposażenie należne, w myśl art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy zaopatrzeniowej, przyjmuje się uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym i nagrodą roczną, należne funkcjonariuszowi stosownie do przepisów o uposażeniu i nagrodach funkcjonariuszy.

Brzmienie przytoczonego powyżej art. 5 ust. 4 ww. ustawy obowiązuje od 1 lipca 2019 r. na mocy nowelizacji ustawy zaopatrzeniowej. Wobec tego, że odwołująca się wystąpiła z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury 25 września 2019 r. to do obliczenia tego świadczenia ma zastosowanie powyższy art. 5 ust. 4 ww. ustawy. Przepis ten wprost stanowi, iż przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty inwalidzkiej nie uwzględnia się zmniejszenia wysokości uposażenia, o którym mowa w ust. 1 i 1a, w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim, urlopie macierzyńskim, urlopie na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopie rodzicielskim oraz urlopie wychowawczym. Zatem organ rentowy, ustalając podstawę wymiaru emerytury odwołującej się, nie miał podstaw by dokonać zmniejszenia wysokości uposażenia za okres, kiedy przebywała na urlopie wychowawczym, który przypadł w latach będących podstawą do wyliczenia wymiaru jej emerytury. Nie ma przy tym znaczenia, że w okresie urlopu wychowawczego funkcjonariusz nie pobiera uposażenia, skoro przepis art. 5 ust. 4 ustawy zaopatrzeniowej wskazuje, że za ten okres do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia obowiązuje szczególna regulacja.

Na uwagę zasługuje to, że ustalenie nowego brzmienia art. 5 ust. 4 od 1 lipca 2019 r. miało na celu zmianę stanu prawnego, w którym funkcjonariusze Służby Celnej i

Celno-Skarbowej znajdują się w mniej korzystnej sytuacji w stosunku do funkcjonariuszy innych służb mundurowych. Wskazuje na to uzasadnienie z 5 lipca 2019 r. do projektu ustawy o zmianie ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3604), że nowe brzmienie przepisu art. 5 ust. 4 powinno wejść w życie po to by nastąpiło zrównanie sytuacji funkcjonariuszy Służby Celnej i Celno-Skarbowej z pozostałymi funkcjonariuszami służb mundurowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie ma wątpliwości co do tego, że zmiana w brzmieniu ust. 4 art. 5 ustawy zaopatrzeniowej miała na celu przyznanie funkcjonariuszom Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej prawa do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury bez zmniejszania wysokości uposażenia w związku z przebywaniem również na urlopie wychowawczym.

Wobec tego, Sąd Apelacyjny uznał, że odwołującej się przysługuje prawo do ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem – za okres przypadający od 30 września 2005 r. do 29 września 2008 r., podczas którego odwołująca się korzystała z urlopu wychowawczego (który przypadał w latach stanowiących podstawę obliczenia wysokości emerytury) – uposażenia, należnego na stanowisku zajmowanym bezpośrednio przed tym urlopem.

Powyższe skutkowało zmianą przez Sąd Apelacyjny zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego i poprzedzającej go decyzji organu rentowego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 477¹³ § 2 k.p.c., o czym orzeczono, jak w sentencji wyroku.

Marcin Graczyk

Na oryginalnie właściwie podpis
Za zgodność
STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY
Monika Baranowska

